

1736.

1. Bartsch, Henr. Christoph: De eo, quid circa acqui-
sitionem iniquam est.
2. Clemens, Robertus Balchas.: De aetate et insignio-
ribus episcopi in civili et ecclesiastico, iure effectibus
3. Fick, Johannes Ericus: Praxis Jurisprudentiae
Hypothecariae seu de applicatione juris ad factam.
4a: Henricus Rudolphus Christoph: De tutela Cognitioe in regali, nati et
4b: ^{in re competente} Seltenreichius, Augustus Hermannus: An verbi Dei minister
specialia pro concione aduersus injuriam actione
conueniri possit?
5. Heptius, Fr. Joannes: De sanitatis conseruatione
et restoratione per aeris et loci mutationem.
6. Strecken, Conr. Wilhelmus; Facult. juridicae Vercanus.
... et ... Dissertationem inaug. (Christiani Ben-
jamins Wachteri) inuitat.

7. Strecker, Cons. Wilhelmus, Facult. juridicae Decanus
ad ... dissertationem inang. (Joannis Henrici Buerling)
invitat

8. Strecker, Cons. Wilhelmus, Facult. juridicae Decanus
... ad ... dissertationem inang. (Benedicti Heinsii)
invitat.

9. Strecker, Cons. Wilhelmus; Facult. juridicae Decanus
ad ... dissertationem inang. ... (Joannis Henrici
Schmittii) invitat

10. Strecker, Cons. Wilhelmus: Dissertationis inang. juridicae distinctio
diversa datis quidem veritate, et maximam partem
fundata ac equestris, praesi tamen in Francia
orientali firmata.

11^{9. ab} Strecker, Cons. Wilhelmus: De exemptione bonorum
ordini equestris immutato collectabilium illicita.
25. Sept. 1736 - 1752.

12. Strecker, Cons. W. Wilhelm: De patre contra fratrem testificari
coactis.

13. Strecker, Cons. W. Wilhelm: De perjurii poena.

14. Strecker, Cons. W. Wilhelm: De inutilibus clausulis
notariorum contractibus adjectis.

15. Strecker, Cons. W. Wilhelm: De interpretatione provin-
tatis quoad successionem in bonis equestribus
regum obnoxii respectu collateralium et descenden-
tium occasione recessus in familia Dr. Baronum de
Marshalla iurati.

16. Strecker, Cons. W. Wilhelm: De voluntate civili, in finis
facti.

17. Strut, Dr. Philippus, Facult. juris Decanus: ad
dissertationem in ang. (Johann Carol. Kelschmanni)
iurata

18. Strut, Dr. Philippus: Facult. juris Decanus:
ad ... dissertationem in ang. (Hans Christian Beckstedt iurata).

VIRI
SACRAE REI MAIEST. PALAT.
ET ELECT. SAAX.
ACADEMIE ET CONSISTORIO
EPI. ORAL. GENSI.
BR. AESSID.
FRANC. ELL. ARIO.
VICE-CANCELLARIO
CONSILIARIO
ASSESSORIBUS
DOMINIS SVB GRADIBUS

P
SA
C
V
I

VIRIS

*PERILLVSTRI***VS, ILLVSTRI***VS, GENEROSISSIMIS,*
SVMME REVERENDIS, EXCELLENTISSIMIS,
PRAENOBILISSIMIS,

**SACRAE REG. MAIEST. POLON.
ET ELECT. SAX.**

IN

**REGIMINE ET CONSISTORIO
EPISCOPALI CIZENSI,**

*SPLENDIDISSIMIS GRAVISSIMIS
DOMINIS,*

**PRAESIDI,
CANCELLARIO,
VICE-CANCELLARIO,
CONSILIARIIS**

ET

**ASSESSORIBVS,
DOMINIS SVIS GRATIOSISSIMIS,**

EXIGVAS HASCE STUDIORVM IVRIDICORVM
PRIMITIAS,

IN DEVOTISSIMAE VENERATIONIS SYM-
BOLVM,

CVM VOTO

PERPETVAE PROSPERITATIS

D. D. D.

TANTORVM NOMINVM

Cultor humillimus

CHRISTIAN. BENIAMIN WACHTER,
Cizenfis.

2. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA,

DE

NON ENTE CIVILI,
INFAMIA FACTI.

§. I.

ENtis vox non una ratione sumitur. Quidam enim in latiori sensu eam accipiunt, ut etiam *ens rationis*, itemque *ens in potentia* eadem denotetur. Aliis in sensu strictiori ens vocatur, quod revera ipsoque actu existit. PLATONEM subinde per ens ipsum Deum, tanquam ens primum & supremum, adeoque *κατ' ἴκον* ens appellandum, intellexisse, jamdudum viris doctis observatum est. Immo & ipse ARISTOTELES per *ens*, quatenus *ens*, de quo in metaphy-

A 3

physicis agit, ens primum, seu substantiam primam, hoc est, ipsum summum Numen significavit.

§. II.

Entis synonymum est res, si hoc vocabulum philosophice & notione latiori, qua & rei modum sub se comprehendit, sumatur. E contrario in jure civili res contradistinguitur personæ & actioni. Et hoc sensu res sunt vel alicujus vel nullius, sacræ, sanctæ, religiosæ, corporales & incorporales. §. fin. *J. de jur. nat. gent. & civ. tit. J. & D. de rer. div. tit. J. de reb. corp. & incorp.* Nonnunquam tamen sub nomine rei etiam homines continentur. *l. 32. §. 2. de leg. 2. l. 1. §. 1. D. de rer. divis.*

§. III.

Ens est vel *naturale* vel *morale* sive *civile*. Illud est, quod naturaliter existit v. c. homo, animal: hoc vero quod civiliter existit, ut Prætor, consul, jus. Sunt autem entia hæc moralia late sic dicta, quæ civilia quoque continent, uti censet LYNCKERVS in *anal. ad STRUVII Synt. jur. civ. libr. 1. tit. 1. thes. 17. junct. thes. 14. & 39.* ad analogiam naturalium, itidem vel substantiæ morales, quæ per se existere, nec in alio tanquam subjecto esse concipiuntur; vel accidentia moralia, quæ per se non subsistere, sed esse suum in alio, seu subjecto, habere censentur. Sic in classem substantiarum civilium referuntur personæ & res, quatenus homo & res in statu civili spectantur. Accidentibus moralibus adscribuntur moralium personarum tituli,

tuli, qui hominibus tribui solent. v. g. Serenissimi, illustrissimi &c. PVENDORF. *de jur. nat. & gent. libr. 1. c. 1. §. 18.* item omnia jura, facultates & qualitates morales, quæ personis vel rebus competunt.

§. IV.

Entia moralia sive civilia variis insigniuntur nominibus. Sic juris interpretes ens civile non raro vocant *analogicum* v. g. possessio dividitur in *naturalem*, quæ est rerum corporalium, & in *analogicam*, quæ est incorporalium STRUV. *jurispr. romano-germ. libr. 2. tit. 36. §. 4.* II. Ens civile Jcti sæpe vocant *intellectu juris tale*. Inter omnes enim constat, res dici immobiles vel naturaliter, ut sunt res soli, v. c. fundus, vel juris intellectu, ut sunt mobilia certo in loco perpetui usus gratia collocata *l. 13. §. f. l. 14. 17. §. 7. de A. E.* III. Ens civile non nunquam vocatur *quasi ens*, siquidem furiosus est vel *vere* vel *quasi* talis, *pr. F. de inoff. testam.* IV. Ens civile etiam *ficti* nomine venire, nullum est dubium. Ita absentia dividitur in *veram* & *fictam* *l. 124. §. 1. D. de Reg. jur.* V. Civiliter tale nuncupatur *quodammodo* tale v. c. traditio civilis & analogica dicitur *quodammodo* traditio *l. 6. D. de donat.* VI. Ens in sensu civili tale etiam vocari *imaginarium* liquet. Ita venditio dicitur *imaginaria* *l. 16. D. de R. F. l. 55. D. de contr. emt. junct. l. 66. D. de jur. dot.*

§. V.

Enti opponitur *non ens*, quod vere non existit. Sicuti vero ens est vel naturale vel morale sive civile: ita vi oppositionis non ens est etiam vel *naturale* vel *morale*

vale sive *civile*. Non entis naturalis exemplum est bestia ratione prædita: partus vero nondum editus proprie non est homo, adeoque non ens civile *l. 9. §. 1. D. ad l. Falcid. negaturque esse in rebus humanis l. 7. D. de ventr. in possess. mitt. l. 24. §. 4. D. de fideicomm. libert. & in rerum natura l. 24. pr. de leg. 1. §. 1. J. de legat.* Opinio hæc Ictorum veterum originem suam debet philosophis Stoicis, quippe qui docebant, animam hominis demum a partu advenire. TERTULLIAN. *de anima c. 25.* Christianis vero fœtus in utero animatus utique homo est, & abigens fœtum animatum poenam mortis luit per *Constit. crim. CAROLI V. Romanorum Imperatoris gloriosæ memoriæ art. 133. & Ordin. crim. Bamberg. art. 158.* Quid quod? jure civili, venter seu homo nasciturus, in commodis ejus habetur pro persona civiliter, & quoad effectum juris *l. 7. D. de stat. hom. l. 26. D. eod. si scilicet postea vivus fuerit editus l. 129. D. de verb. signif. l. 1. §. 5. D. ad Scr. Tertull.* Vid. JOANN. CHRISTOPH. HARTUNG. *metaphys. jurid. cap. 2. §. 31. sq.* Præterea omnia, quæ lege fieri prohibentur, etsi facta fuerint, pro infectis, nullis, si ve non entibus civilibus habentur, & si quid ex illis secutum, illud quoque nullum sive non ens esse, Imperatores THEODOSIVS & VALENTINVS sanxerunt. *l. 5. C. de legib.*

§. VI.

Non ens est vel *negativum* vel *privativum*. Negativum denotat absentiam attributi in subjecto, in quo neque solet, neque potest esse. Sic cœcitas intuitu homi-

hominis cœci est privatio, intuitu lapidis est negatio. E contrario privativum significat absentiam attributi in subjecto, in quo esse solet & potest. Sic absentiam Jcti dividunt in *negativam*, quando quis abest a loco, in quo nec alias commoratur, & in *privativam*, quando quis a loco domicilii abest. Item infamia intuitu civis, nihil aliud est, quam privatio existimationis & inde dependentium jurium. STRUV. *jurispr. romano germ. for. libr. 1. tit. 13. §. 4.* Ad non entia etiam a plurimis referri solent entia rationis. Ad iis HARTVNGIVM. *l. c. §. 38. sq.*

§. VII.

Ex doctrina de non ente notissimus ille canon: *non entis nulla esse predicata*, scilicet quæ accidentia aut contingentia sunt, & quidem intrinsece denominantia, immo nec extrinsece a sensibus externis. Sed addenda, quæ copiose de hacce regula disputant DAN. STAHLIVS *regular. metaphys. part. I. disputat. I. reg. IV. p. 18. seqq. item p. 346. seqq.* & JO. ADAM. SCHERZERVUS *manual. philos. part. III. reg. IV. p. 7. seqq.* quæ hic excutere nostri non patitur instituti ratio. Ita cum posthumus, seu foetus in utero, ex mente veterum Jctorum, non sit homo, sed maternorum viscerum pars *l. 1. §. 1. ff. de ventr. inspici.* sequitur, quod non possit *iniquitas* sive ingrati animi accusari. Recte proinde Imperatori crudele videtur, eum, qui non sentit, ingratum existimari *l. 33. C. de inoff. test. Nov. 115. c. 3.*

B

§. VIII.

§. VIII.

Huic canoni jungitur a nonnullis alter: *non entis nullam esse operationem*, qui fere convenit cum priori, nisi quod ille de accidentibus seu prædicatis, hic de effectibus loquatur. Ratio canonis hujus est manifesta, agere enim præsupponit esse, & effectus produci- tur a suis causis: quodsi igitur causa est nihil seu non ens, nec effectum producere potest, e. g. matrimonium contra leges civiles contractum est non ens, ergo il- lius quoque nulla operatio, nec ex eo vir, nec uxor, nec pater, nec filiusfamilias, nec dos, nec patria potestas, intelligitur §. 12. *F. de nupt.* HARTVNG. l. c. *Reg. V. & VI.* & hos canones etiam ad infamiam facti applicari posse, deinceps luculente patebit.

§. IX.

Infamiae vox composita est ex particula *in* & *fa- ma*: & hæc particula aliquando vim habet negativæ ut intestatus MENOCH. *de præsumpt. libr. 4. quest. 1. n. 3.* nonnumquam privativæ e. g. infamis, haud raro etiam intendit significationem v. c. infractus i. c. maxime fra- ctus JOANN. STRAVCH. *Lexic. particul. jur. b. v. n. 13.* §. 21. ALBERT. *de PERGAMO tractat. de preposit. b. voc.* Inter plura infamiae synonyma, quæ vulgo adfer- runtur, & enarrat PETRVS MVLLERVS *in addit. ad STRVVII Syntagm. jur. civ. exerc. 7. §. 15.* quidem re- ferri solet *ignominia*; sed vir acutissimus JO. JAC. WIS- SENBACHIVS *Exercit. ad Pand. disp. XI. §. 12.* & HO- TOMANNVS *comment. verb. jur. in voc. infamia* recte ob- servant

servant, omnem infamiam esse ignominiam, nequam vero omnem ignominiam esse infamiam, cum notæ censorum ignominiam attulerint, non infamiam. Græcis infamia κακή φήμη, κακοδοξία, ἀδίκη &c. dicitur. MEJER. colleg. jur. Argent. libr. 3. tit. 2.

§. X.

Existimatio, quæ aliquibus Synonymum famæ dicitur, est valor personarum, non fœcus ac pretium est valor rerum. Sicuti vero de rebus pretium vel generatim prædicatur, vel ejus etiam certa initur proportio: ita & in personis existimatio vel simplex, vel intensiva est. Illa militem gregarium & belli ducem non distinguit, uterque enim civis æque bonus esse potest, si a delictis societatem humanam lædentibus sibi caverit, & in munere sibi demandato alterius commodis consuluerit: hæc e contrario, dum proportionem æstimationis inicit, discrimen constituit inter nobiles & plebejos, egregios & vilioris conditionis homines. Quodsi ergo vel infimæ fortis homini ab egregio injuria inferatur, hoc ægre fert & ait: Ich bin so ein ehrlicher Mann als er, ob er gleich vornehmer ist, als ich, sicut assarius & teruntius perinde monetæ probæ sunt ac nummus aureus GEORG. BEYER. Posit. ad Pand. libr. 3. tit. 2.

§. XI.

Infamia dispesci solet in infamiam juris & facti. Infamia juris est, quæ auctoritate legis irrogatur ob delictum atrocius, sive tale, quod communem societatem

tatem directe lædit, & propter quod iudex hodie ex officio inquisitionem instituit. JAC. FRID. LVDOVICI *doctr. Pandect. libr. 3. tit. 2. §. 3.* Hæc infamia iterum duplici ratione contrahitur, scilicet vel *quibus*, quis a lege notatur, vel *impiorum*, per iudicis sententiam.

§. XII.

Immediate aliquis a lege notatur, quando factum ita aperte injustum est, ut nulla ratione defendi queat. Ad hanc infamiam classẽm pertinent 1) in scenam reapse luci causa prodeuntes *l. 1. l. 2. §. fin. D. de his qui not. infam.* 2) Lenones & lenæ *l. 43. §. 7. & seq. D. de rit. nupt.* 3) Vidua intra annum luctum nubens, & qui eam matrimonio sibi jungit, nec non pater, qui filiam in potestate existentem, post mortem generi sciens in matrimonium collocat *l. 1. l. 8. l. 11. §. ult. l. 12. D. de his qui not. infam.* 4) Bina sponsalia binasve nuptias contrahentes, qui posteriores quoque adulterii rei sunt *l. 18. C. de adult.* 5) Major, qui juratam transactionem negligit *l. 41. C. de transact.* 6) Fœneratores manifesti & improbi *l. 20. C. ex quib. caus. infam. irrog.* 7) in adulterio deprehensi *l. 43. §. 12. D. de rit. nupt.* 8) Causarum patroni de quota litis pacificentes & in convicia prorumpentes *l. 5. l. 6. §. 1. C. de postul. l. 2. C. de pœn. jud.* 9) Mulier libera, quæ corpore quæstum facit *l. 24. D. de his qui not. inf.* 10) Tutores & curatores, qui rationibus nondum redditis, cum pupillis nuptias ineunt, vel eas filiis suis despondent *l. 7. C. de interd. matrim. int. pupill. & tut. Conf.*

N I C.

NIC. HIER. GVDNLINGII *instituta* libr. 3. tit. 2. §. 12. *seqq.*

§. XIII.

Interveniente iudicis sententia, infamia infligitur in omnibus reliquis delictis dolosis, quæ ita manifesta non sunt l. 7. *De de publ. jud.* l. 10. *C. ex quib. caus. infam.* & in quatuor his contractibus, tutela, deposito, societate, mandato, si in illis de singulari fide rupta agitur directa actione §. 2. *F. de pæn. rem. litig.* unico casu in mandato excepto, si quis pro altero fidejussit & solvit, debitor vero illum indemnem servare renuit l. 6. §. 5. *D. de his qui not. inf.* Super hisce contractibus vero transigere, & sic infamiam secus ac in delictis evitare licet l. 7. *D. c. t.* Culpam quoque latam in istis contractibus pro dolo haberi, volunt vir excellentiss. JO. GOTTL. HEINECCIUS *in elem. Pand. libr. 3. tit. 2. §. 407.* & JO. VOETIVS *comm. ad Pand. eod. tit. §. 2.* qui provocant ad §. 6. *F. l. 7. §. 1. D. de susp. tut. l. 42. l. 226. D. de verb. signif. l. 1. §. 5. D. de Obl. & act.* ac æque turpe, doloque proximum esse, censent, amici spem supina negligentia destituere, quam perfidiâ. Negantem contra sententiam tuentur FREHERVS *de existimat. libr. 2. cap. 1. n. 3. seqq.* LAVTERBACH. *Excerc. 10. conclus. 7. aliique.*

§. XIV.

Infamia facti vulgo appellari solet, ubi lex quidem factum illicitum non notat, existimatio tamen apud graves & honestos viros læditur, quando scilicet

B 3

delictum

delictum securitatem communem non directo lædit, nec iudex propterea mox specialem inquisitionem instituit. Nonnulli ut CHRISTIAN. THOMASIVS *differt. de censura morum c. 2. §. 21. sqq.* & NICOL. HIERON. GUNDLINGIVS *Gundlingian. part. XVI. Obs. 1.* quæ de Censoribus Romanis ex instituto agit, putant, Censores Romanorum mores intemperantes civium ignominia, sive facti infamia, notasse. Huc pertinent delicta, quæ leviora hominibus videntur: & referuntur in hunc censum prodigi, decoctores, filii immorigeri & exhæredati *l. 13. C. ex quib. caus. infam. ebriosi, cum cauponæ ancilla olim concumbentes l. 25. & l. 29. C. ad L. Ful. de adult. conjuges, liberi & parentes sibi aliquid subtrahentes l. 2. D. de obseq. parent. & ii, qui in contractibus, ubi singularis fides non est electa, alterum decipiunt. LVDOVICI doctr. Pandect. cit. tit. §. 7.*

§. XV.

BALDVS infamiam facti triplicem constituit: aliam, quæ ortum habet a vulgo & incerto auctore: aliam, quæ a iudice aut patre, aut viro quopiam honesto, per increpationem ignominiosam inferitur: tertiam, quæ oritur ex sectæ diversitate, puta propter hæresin. Sed HAHNIUS ad WESENBECIUM *ad tit. de his qui not. inf. n. 2.* & LAVTERBACHIVS *colleg. theoretico-pract. eod. tit. §. 26.* multa in hac divisione reprehendunt. Monent enim, primam, quæ originem & natales suos vulgo & incerto auctori debet, nullam esse infamiam, quia non constat de turpi facto. Quod ad

ad secundam attinet, distinguunt inter increpationem, quæ fit ex justa causa, & quæ justa causa destituitur, illam ajunt, esse veram facti infamiam, hanc vero non. Ultimam denique, quæ ex hæresi oritur, esse infamiam juris, non facti, probant per *Authent. Credentes & Authent. Gazaræos C. de hæret.*

§. XVI.

Variæ etiam infamiæ utriusque differentia adferri solent; scilicet 1) quod infamia juris a lege propter unicum factum v. c. furtum irrogetur: sed infamia facti plures actus requirat: 2) ratione probationis, quod infamia juris per duos testes probetur: e contrario ad probandam facti infamiam plures requirantur, qui dicant, se a pluribus ac majore parte viciniæ, & diverso tempore ac loco, nec non sæpius, audivisse, homuncionem apud honestos viros male audire. Denique 3) discrimen in effectu quærunt. Infamiam enim juris ajunt, a dignitatibus susceptis infamiam removere, & testimonio ejus omnem fidem detrahere: infamiam autem facti arcere a dignitatibus suscipiendis, & a testimonio non plane repellere, sed fidem testimonii solum imminuere. Et addunt, infamiam juris esse perpetuam, infamiam vero facti temporariam, & expirare, simulac homo ad frugem redeat. JAC. FRID. LVDOVICI *us. dist. jur. libr. 3. tit. 2. dist. 1.*

§. XVII.

Nonnullos tamen effectus tam juris quam facti
in-

infamiae communes admittunt vulgo, juris interpretes, scilicet, quod repellat utraque infamia a querela inofficiosi testamenti *l. 11. l. 19. C. de inoffic. testam.* & quod inducat querelam inofficiosi, ac hæredes scriptos a successione removeat *l. 27. C. eod.* CORNEL. VAN ECK *Principior. jur. libr. 3. tit. 2. §. 11.* MEIER. *colleg. jur. Ar- gentor. libr. 3. tit. 2. n. 32.*

§. XVIII.

Equidem vir illustris JO. HENR. BERGERVS *dis- fert. de levis nota mac. §. 2.* fatetur, terminos infamiae juris & facti in jure vix inveniri, nihilominus sibi persuadet, re ipsa nihil in eo notius esse: *turpitudinis* enim vocabulo *in l. 27. C. de inoff. test. & l. 2. C. de dignit.* nihil aliud intelligi, quam *infamiam facti*; ac exempla *in l. 2. D. de obseq. par. l. 25. C. ad L. Jul. de adult. l. 4. C. de spectac.* similibusque ad eandem speciem referenda esse. Urget, infamiam utramque eadem materia constare, utramque oriri ex delicto, eoque cuivis proprio: discretionem in forma esse, formam nimirum infamiae juris notatione legis absolvi, infamiae facti censura hominum cordatiorum. Quia tamen lex utique efficacior est hominum impositione, non diffiteretur BERGERVS, infamiam juris magis eo nomine dignam, quam facti, esse: ex eo autem ad improprietatem infamiae facti, nihil colligi posse, censet. Cumque idem vir illustris negare nequeat, *in l. 27. C. de inoff. test. & l. 10. §. 12. D. de in jus voc.* infamiam ab iis separari, quæ pudorem sugillant, responderet,

det, infamiam juris, ceu extantiozem speciem, in illis intelligi.

§. XIX.

Illustri BERGERO liberalior est Jctus celeberrimus, JO. VOËTIVS *commentar. ad Pandect. libr. 3. tit. 2. §. 3.* utpote qui concedit, infamiam facti improprie vocari infamiam: & §. 4. monet, hanc infamiam private quidem infamem beneficiis, & a commodis variis repellere, sed poenâ proprie dicta non multare; lucra quidem eam subinde subtrahere, damnis vero nequaquam mactare.

§. XX.

Immo non desunt complures Jcti maximæ auctoritatis & singularis eruditionis, qui jam dudum communem divisionem infamiæ in infamiam juris & facti impugnarunt, ac infamiam facti negarunt. Inter veteres eminent HUGO DONELLVS *commentar. jur. civ. libr. 18. c. 6. lit. F.* NIEL. *disp. feud. 2. thes. 6. lit. D.* ANTONIUS MATTHÆI *disp. 8. ad D. de 5. seq. & in fundam. jur. p. 70.* GIPHAN. *dissert. de var. jur. divis. thes. 184. seqq.* ut HVNNIVM & BECHMANNVM taceam. Hi urgent partim, quod infamia facti, quæ dependeat ab æstimatione aliorum, infamia appellari nequeat, partim, quod divisio infamiæ in juris & facti infamiam omni destituatur juris fundamento, & infamia facti juri civili prorsus sit incognita.

C

§. XXI.

§. XXI.

Ex recentioribus pariter JCtis, quibus e meliori luto finxit præcordia Titan, aliquibus commemorata divisio infamiæ displicuit, qui contra usu fere receptam infamiæ divisionem, & infamiam facti calamum strinxerunt. HENR. BODINVS in academia Fridericiana sive Halensi olim Prof. juris celeberr. *dissert. de jure circa infamiam, ejusque inter Christianos abusu §. 8. seqq.* eam rejicit, & viam munire, ait, ad quasvis improbas censuras, unoquoque festucam in alterius oculo cernente, trabem vero in proprio oculo non animadvertente, uti loquitur Servator noster in *Evangelio MATTHÆI cap. 7. comm. 3. Ubi l. 13. C. ex quib. caus. infam. irrog.* ad quam dissentientes provocare solent, sic explicat, quamvis opinionem liberorum apud bonos aliquo modo gravet, si parentibus displicuerint, tamen jure minime licere, propterea (& ubi præter illam displicentiam nullo infami facto gravari possint) illos pro infamibus habere, ex ratione, quod increpationes parentum liberos non faciant infames, juxta tritum illud: *Es sey einer des wegen nicht unehrllich, wenn ihn etwa sein Vater gescholten, wiewohl es bey braven Leuten rühmllicher sey, wenn einer jeder Zeit den Eltern wohl gefallen.* Miratur quoque idem vir celeberrimus, Doctores juris ex hoc textu præsidium talem filium infamandi accessere: & ait, communi interpretatione hujus legis admittenda fore, ut paucissimi in republica inveniantur, qui non sint infames, eo quod in communi peccandi

ac

ac aberrandi proclivitate, præsertim in incauta juven-
tute, alios pietate vincere piaculum videatur.

§. XXII.

Confugiunt quidem infamiæ facti architecti quo-
que *ad l. 2. D. de obseq. par. & patron. præst.*: sed lauda-
tus jam BODINVS ostendit, in illa hoc contineri,
si quis parentum patronorumve, aliquem qui
ipsi reverentiam vel obsequium debet, injuria affece-
rit, actionem injuriarum non esse instituendam, licet
læsus tantum desideret, ut per procuratorem ipsi re-
paratio honoris sive satisfactio præstetur; ex eo,
quod, quamvis ita condemnandus ex *l. 7. D. de injur.*
non fiat simpliciter infamis, tamen ita condemnatus
non effugiat infamiæ notam. Scilicet quamvis ex-
trinseco honori illorum, quibus in republica reveren-
tia ac obsequium debetur, in eo consultum sit, ut, si
in causis famosis, procuratorem ceu dominum litis
substituerint, in quem sententia condemnatoria fera-
tur, infamiæ notam non incurrant: tamen contra
liberos & liberos in causa famosa per procuratorem
stare, & sic, quamvis sub schemate alterius personæ,
ad satisfactionem læsis præstandam condemnari, sine
aliqua infamiæ nota non contingere. Ex quibus sin-
gularissimis circumstantiis judicii per se famosi, ubi ta-
men singulari stratagemate honori consuli possit,
quamvis fama nihilominus quadantenus lædatur, si
condemnatio parenti vel patrono contingat, genera-
lem conceptum infamiæ facti formare, & hanc in
opinionem hominum collocare, *ἀποκ.* judicat. Admit-
tit

tit quidem, dari actiones, per quas pudor ac decorum offenditur, ut præsumatur, hominem, qui talia suscipit, necessaria prudentia vivendi adhuc destitui, und daß derjenige, so dergleichen verübet, Bruder liederlich sey, ex iis tamen ignominiam non contrahi expresse in *l. 20. D. de his qui not. infam.* decisum esse, iudicet. Apprime etiam ei, allatam distinctionem inter gravatum pudorem & infamiam adhuc confirmare, videtur *l. 25. C. ad leg. Jul. de adulter.* in qua Imperatores DIOCLETIANVS & MAXIMINVS expresse rescripserunt, ejus, qui libidinis intemperie exartus ancillam compresserat, liberæ vero fœminæ stuprum non intulerat, opinionem quidem gravatam, non vero infamiam ei inustam esse.

§. XXIII.

Infamiam facti, sensu vulgari acceptam, quoque confutat Lipsiensis academiæ olim decus singulare, & JCtus pariter ac Philosophus clarissimus, GOTTLIEB GERHARD TITIVS *jur. priv. Romano-Germ. libr. 3. cap. 3. §. 11. seqq. & observat. ratiocinant. in compend. jur. Lauterbach. obs. 73.* Hic vir acutissimus confidenter contendit, omnem effectum hujus infamiæ esse, quod homines probi ejusmodi infames avertentur, ac cum iis caute & circumspecte agant: quod autem his infamibus dignitas negetur, coeterique effectus, quos LAVTERBACHIVS recenset, hanc infamiam sequantur, id penitus falsum existimat; cum hæc aperte sibi repugnent: *infamiam facti sine imperii civilis notatione existere, & tamen habere effectus, qui ab imperio civili dependent*

dent. Insuper probatum it, turpitudinis vocem in l. 2. C. de dignit. § l. 27. C. de inofficis. test. non distinguere sed explicare, & pro confirmanda sua sententia l. 56. D. pro soc. l. 1. 2. C. rer. amot. excitat. adeoque has leges, ut & l. 12. C. de dignit. ac l. 3. D. de testibus de infamia juris loqui, certe bonis rationibus, alium sensum iis tribui non posse, colligit. Quid quod? infamiam facti cum infamia juris nihil habere commune, ut potius infamia facti laborantes existimatione intensiva mactari, & magnis dignitatibus corruscare videamus, cum TITIO observat GEORG. BEYERVS, *Post. ad Pandect. libr. 3. tit. 2.* Quod speciatim ad l. 27. C. de inoff. testam. attinet, MERLINVS de legitim. libr. 8. tit. 2. quest. 13. & JAC. GOTHOFREDVS comment. ad l. 1. Cod. Theodos. de inoffic. testam. demonstratum dederunt, TRIBONIANVM, vel quemcunque alium, qui dirigendæ huic codicis parti operam navavit, hic quoque antiquum obtinuisse hominem, & pro duabus, iisque diversis CONSTANTINI legibus, unam nobis, sed interpolatam ac variis laciniis onustam, dedisse.

§. XXIV.

Infamiam porro omnem, maxime juris, quatenus viventibus imponitur, absurdum esse pœnæ genus, censet TITIVS in *Observat. ratiocinant. in compend. jur. Lauterb. obs. 82.* & *Observat. in PVFENDORFIUM de off. hom. § civ. obs. 663.* eo quod delinquentes non emendet, quæ emendatio legitimus omnium pœnarum viventibus imponendarum est scopus, sed ad majora potius facinora patranda disponat. GEORG BEYERVS

RVS *l. c.* ait hodie infamiae juris exiguum esse usum, & judicia civilia non amplius esse famosa, nisi, ubi id expresse receptum, immo cuivis iudici, in famosis etiam delictis hodie potestatem famam reservandi competere, quin etiamsi expresse non reservetur, tacite tamen pro reservata haberi: cum poenae juris Romani iudicibus nostris non necessario sint praescriptae, sed judicia haestenus sint arbitraria SCHILTER *prax. jur. Rom. in for. Germ. exerc. 10. thes. 32. seqq.* Addit insuper BEYERVS, in scenam prodeuntes, intra annum luctus nubentes, tutores pupillas suas ducentes, milites praedia conducentes, ex communi fere Jctorum opinione, hodie infamiam juris non incurrere. Infames etiam hodie non esse, ob dolum iudicio tutelae, mandati, depositi aut pro socio condemnatos, GROENWEGEN *ad §. 2. J. de poen. tem. litig.* SIMOM VON LEWEN *cons. for. part. 2. libr. 1. cap. 4. num. 9.* statuunt. Accedit, quod Germanorum mores quam maxime abhorreant ab infamia inurenda, quorum parocmia est: Man solle eher suchen zehen ehrlich als einen unehrlich zu machen. SCHILTER. *l. c. thes. 35.* Opifices etiam conservationem famae collegarum boerho peregre abeunti commendare solent: Grüsse mir Meister und Gefellen, so weit das Handwerk redlich ist. Istts aber nicht redlich, so nimm Geld und Geldes werth, und hilffs redlich machen. Istts aber nicht redlich zu machen, so nimm dein Bündel auf den Nacken, und deinen Degen an deine Seiten, und laß Schelme und Diebe sitzen. ADRIAN. BEIER. *in Boerho cap. 4. n. 229.*

§. XXV.

Contrariam vero sententiam: pœnam scilicet infamiæ moribus Germanorum non repugnare, & pœnam infamiæ, quam jura Romana in causis civilibus, & imprimis ex contractu mandati, depositi, tutelæ & societatis descendentibus, improbis infligunt, apud Germanos usu receptam esse, rationibus & præjudiciis nonnullis tueri & confirmare satagit Ictus magni nominis, AVGVSTINVS LEYSERVS *Meditat. ad Pandect. Vol. 1. spec. 52. §. 1. p. 564. sqq.* Et quidem in hujus opinionis testimonium, non solum *Speculum Saxonicum libr. 1. art. 40.* ac jus statutarium *Hamburgense Part. 2. tit. 18. art. 4.* citat; sed etiam pœnas Germanorum veterum Romanis ignominiosiores fuisse, vel ex sola illa canum, item sellarum portatione, de qua JO. WERNER. GERICKEN. in *Schottelio illustr. S. cont. cap. 4.* DÖPLERVS in *Schau-Platz der Leibes- und Lebens-Straffen Part. 1. cap. 60.* & KLUVERVS in *Elect. de jur. canum* fuisse agunt, comprobatur it. Ac infamiam veterum Germanorum duplicem fuisse, opinantur nonnulli, alteram majorem, alteram minorem. Majorem vocant illorum infamiam, qui contra virtutes Germanorum præcipuas, fortitudinem nempe bellicam, fidem, castitatem, & si ea laus in homines à veri Numinis cultu alienos cadit, pietatem, insigne aliquod facinus admiserant, & pœna atrocior adfecti, famæ atque existimationis jacturam plane fecisse, videbantur. Sed cum præterea & quædam vitæ genera, quamvis in se nihil flagitii haberent, virtutibus tamen Germanorum jam

com-

commemoratis, parum convenire viderentur, & ipsi Germani parentum dedecora & liberis inhærere crederent; factum exinde esse, inquit, ut & alii homines, qui se certo vitæ generi manciperant, vel vulgo concepti fuerant, parum integræ famæ haberentur. Et horum infamiam minorem vocant. Vid. JO. GOTTL. HEINECC. tom. 1. *Element. Jur. German. libr. 1. tit. 17. §. 392. sq.* & PHIL. LVD. HVTH. in *Spec. Jur. Germ. de bis qui not. infam. §. 16. § seq.*

§. XXVI.

Quodsi ergo infamiæ juris tam rarus, & exiguus in foris hodie usus est: nemo temere, opinor, inficias ibit, nullum plane infamiæ facti, utpote quæ doctorum commentis accensenda est, uti JCti supra laudati evicerunt, esse usum. Non entis enim nullam dari operationem, inter JCtos pariter ac Philosophos constat: adeoque sua sponte sequitur, effectus cunctos, quos nonnulli infamiæ facti perperam tribuunt, corruiere & cessare.

S. D. G.

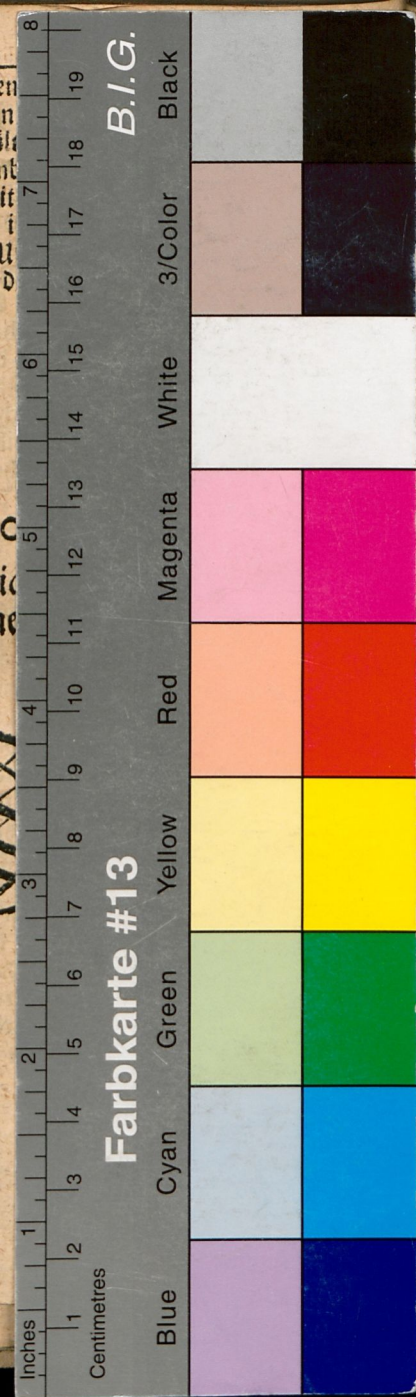

ULB Halle
005 355 699

3

B.I.G.

Farbkarte #13

1736, 16
19
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
NON ENTE CIVILI
INFAMIA FACTI,

QVAM,
ALMAE ET PERANTIQVAE VNIVERSITATIS
HIERANAE

RECTORE MAGNIFICO,

PRÆNOBILI, CONSVLTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO VIRO,

DN. D. HERMAN. PAVLO IVCH,

SACRI PALATII CAESAREI COMITE, FACVLTATIS MEDICAE SENIORE, PA-
THOL. ATQVE PRAX. PROF. PVBL. ET ASSESSORE PRIMARIO, SERENISS.
SAX. DVC. VINARIENSIS, ISENACENSIS ET GOTHANI CONSIL.
AVLICO ET ARCHIATRO, N. N. ACAD. CAESAR.
NAT. CVRIOS. COLLEGA,

CONSENSV ILLVSTRIS JCTORVM ORDINIS,

PRÆSIDE

FACVLTATIS IVRIDICAE DECANO,

DN. CONR. WILHELMO *Strecker*,

JCTO,

PRAELAVDATAE FACVLTATIS ET IVDICII ELECT. PROVINCIAL. ASSESS.
PROF. COD. PVBL. ORDINAR. CIVIT. STND. PRIMAR.
ET CONSULE,

PRO LICENTIA

SVPREMOS IN VTROQVE IURE HONORES
RITE CAPÈSSENDI,

DIE VI. JVNII ANNO M DCC XXXVI.

LOCO AC TEMPORE CONSUVETO,
PVBLICE DEFENDET

AVCTOR RESPONDENS

CHRISTIANVS BENIAMIN WACHTERVS,
CIZ. MISN.

ERFORDIÆ, Typis HERINGII, Acad. Typogr.